

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKI CENTAR ZA POLJOPRIVREDU,
HRANU I SELO
ZAVOD ZA ZAŠTITU BILJA
Gorice 68b
10000 ZAGREB

Zagreb, 17. 11. 2017.

Ministarstvo poljoprivrede,
Uprava za hranu i fitosanitarnu politiku,
Ulica grada Vukovara 78,
10000 Zagreb

PREDMET: Stručno mišljenje i preporuka Zavoda za zaštitu bilja na upit APPRRR o sadnji vinograda na istoj površini nakon krčenja vinograda zaraženog fitoplazmom „*Candidatus Phytoplasma vitis*“.

MIŠLJENJE I PREPORUKA

Poznato je da načela dobre vinogradarske prakse ne preporučuju da se sadi vinograd na vinograd odmah u idućoj godini nakon krčenja odnosno da se nakon krčenja starog vinograda i detaljnog uklanjanja iz tla što je više moguće dijelova korijena ostavi tlo na „odmor“ prije sadnje novog vinograda. Preporuča se na tim površinama na kojima se planira nova sadnja vinograda sjetva leguminoza ili grahorica koje se zaoravaju u tlo i na taj način poboljšavaju opskrbljenost tla hranjivim tvarima, obogaćuju ga humusom te znatno poboljšavaju vodno-zračni režim u tlu. Iz iskustva nam je znano i bilo je slučajeva da su se novo posađeni trsovi vinove loze zarazili raznim bolestima uzrokovani parazitskim gljivama i bakterijama kao što su *Armillaria*, *Phytophthora*, *Verticillium* i *Agrobacterium* koje je kasnije teško gotovo nemoguće nikakvim mjerama zaštite spasiti od propadanja. Poznato je da te gljive i bakterija preživljavaju u tlu i na/u ostacima korijena i po nekoliko godina te i iz tih razloga nije preporučljivo saditi novi vinograd odmah nakon krčenja.

Što se tiče sadnje vinograda nakon krčenja zaraženih vinograda fitoplazmom „*Candidatus Phytoplasma vitis*“ možemo konstatirati da postoji mogućnost zaraze i to samo u slučaju da dijelovi korijena zaraženog trsa koji su ostali u tlu dođu u kontakt i srastu s korijenom novog posađenog loznog cijepa. Poznato je da fitoplazme žive samo u sitastim cijevima floema biljki domaćina i kukcima - vektorima. Iz toga razloga mišljenja smo i ne preporučamo sadnju novog vinograda na istom zemljištu u idućoj godini nakon što je iskrčen zaraženi vinograd fitoplazmom „*Candidatus Phytoplasma vitis*“ Nakon krčenja zaraženog vinograda preporučamo „odmor“ tla u trajanju od najmanje jedne godine prije sadnje novog vinograda na istom zemljištu uz pretpostavku da se detaljno uklone i unište dijelovi korijena prilikom pripreme obrade tla „rigolanja“ za sadnju novog vinograda.

Drugi razlog što nije preporučljivo saditi odmah vinograd nakon krčenja zaraženog vinograda fitoplazmom „*Candidatus Phytoplasma vitis*“ je situacija u proglašenim zaraženim područjima zlatnom žuticom. Za sada se krče vinogradi samo kod posjednika koji su podnijeli zahtjev i Fitosanitarna inspekcija je izdala rješenje za krčenje zaraženog vinograda jer zaraza prelazi 20% zaraženih trsova u vinogradu uz prethodno mišljenje Zavoda za zaštitu bilja. Okolni vinogradi su isto tako zaraženi zlatnom žuticom i sve dok se i oni ne iskrče nije dobro saditi nove vinograde jer je rizik ponovne zaraze izuzetno velik obzirom na blizinu izvora zaraze, zaraženih vinograda i nazočnosti vektora, američkog cvrčka, koji je lako prenese na zdrave novo posađene vinograde.

Mišljenje sastavio:

dr.sc. Željko Budinščak

Dostavlja se:

1. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za hranu i fitosanitarnu politiku, Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb
2. Pismohrana